

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szczepaniec (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Janusz Niczyporuk

SSN Paweł Wojciechowski

w sprawie ze skargi Ministra Sprawiedliwości
na uchwałę Krajowej Rady Radców Prawnych Nr [...] z dnia 3 grudnia 2022 r. w
sprawie Regulaminu wykonywania zawodu radcy prawnego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 26 października 2023 r.,

utrzymuje zaskarżoną uchwałę w mocy.

UZASADNIENIE

W dniu 3 grudnia 2022 r. Krajowa Rada Radców Prawnych (dalej także jako: „Rada”) podjęła uchwałę nr [...] w której uchwaliła Regulamin wykonywania zawodu radcy prawnego (dalej także jako: Regulamin) w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały. W wyniku negatywnej opinii Ministra Sprawiedliwości uchwałą Nr [...] z dnia 24 lutego 2023 roku Rada dokonała zmiany Regulaminu uwzględniając uwagi w zakresie § 19 i § 26. Minister Sprawiedliwości nadal kwestionuje zapisy § 5 i § 6.

Zgodnie z § 5 załącznika dostęp do informacji stanowiących tajemnicę zawodową powinien być ograniczony do osób świadczących pomoc prawną lub osób

współpracujących z radcą prawnym przy jej świadczeniu. Przed dopuszczeniem osób współpracujących z radcą prawnym do wykonywania czynności związanych ze świadczeniem pomocy prawnej radca prawny powinien uzyskać zobowiązanie na piśmie, a w szczególnym przypadku w formie dokumentowej, do przestrzegania obowiązku zachowania w tajemnicy wszelkich informacji, o których dowiedziały się w związku z wykonywaniem tych czynności, chyba że obowiązek zachowania tajemnicy ciąży na nich z mocy przepisów prawa w zakresie odpowiadającym tajemnicy zawodowej radcy prawnego. Oświadczenie o zobowiązaniu może być złożone z wykorzystaniem wzoru stanowiącego załącznik do regulaminu.

Natomiast stosownie do § 6 radca prawny obowiązany jest prowadzić rejestr klientów na potrzeby badania konfliktu interesów - może być on wspólny z osobami, z którymi wykonuje zawód.

Powyższa uchwała została podjęta pomimo negatywnej opinii Ministerstwa Sprawiedliwości. Pismem z dnia 19 października 2022 r., Nr L.dz. [...] Krajowa Rada Radców Prawnych przesłała do Ministerstwa Sprawiedliwości projekt uchwały w sprawie regulaminu wykonywania zawodu radcy prawnego, a następnie pismem z dnia 29 listopada 2022 r., Nr DZP-III[...] zostały przekazane uwagi krytyczne do projektu.

Krajowa Rada Radców Prawnych nie uwzględniła uwag, lecz odniosła się do nich w piśmie z dnia 4 stycznia 2023 r., Nr L.dz. [...] już po podjęciu zaskarżonej uchwały.

Zdaniem Ministra Sprawiedliwości uchwała Nr [...] z dnia 3 grudnia 2022 r. Krajowej Rady Radców Prawnych w sprawie regulaminu wykonywania zawodu radcy prawnego powinna zostać uchylona albowiem jej § 1 w zw. z § 5 i § 6 załącznika do tej uchwały pozostaje w sprzeczności z prawem, a zwłaszcza z art. 6 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (dalej także jako: RODO) poprzez brak podstawy prawnej do przetwarzania danych klientów nieodpłatnej pomocy prawnej oraz art. 41 pkt 5a ustawy o radcach prawnych poprzez podważenie ciężącego na samorządzie zawodowym radców prawnych i jego członkach prawnego obowiązku

współdziałania w realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 15 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz.U. z 2021 r. poz. 945, dalej także jako: ustawa o nieodpłatnej pomocy, u.n.n.p.).

W treści uzasadnienia Minister Sprawiedliwości podniósł dodatkowo, że Regulamin w formie aktu prawa wewnętrznego jest sprzeczny z normą ustawową wyrażoną w ustawie o nieodpłatnej pomocy - art. 7 ust. 1 in fine ustawy o nieodpłatnej pomocy.

Minister Sprawiedliwości wniósł o uchylenie uchwały nr [...] z dnia 3 grudnia 2022 r. Krajowej Rady Radców Prawnych w części jako sprzecznej z prawem w zakresie § 5 i § 6 załącznika do tej uchwały.

W uzasadnieniu wskazano, że instytucja rejestru klientów w przyjętym kształcie jest niezgodna z przepisami prawa nie tylko w odniesieniu do beneficjentów systemu nieodpłatnej pomocy, ale również klientów kancelarii. Zdaniem Ministra Sprawiedliwości, w zakresie przedmiotowej instytucji, rysuje się szereg problemów na gruncie prawa ochrony danych osobowych.

Minister Sprawiedliwości początkowo zakładał, iż podstawą prawną do umieszczenia danych osobowych w rejestrze klientów ma być zgoda osoby, której dane dotyczą. Przyznano, że projekt Regulaminu nie regulował wprost przesłanki legalizującej przetwarzanie danych osobowych w rejestrze klientów.

Odnosząc się do zgody jako podstawy prawnej przetwarzania danych osobowych klientów korzystających z nieodpłatnej pomocy Minister Sprawiedliwości podniósł wątpliwość czy nie jest to sprzeczne z ideą systemu nieodpłatnej pomocy tj. anonimowości beneficjentów. Wyjaśnił, że informacje o tym kto skorzystał ze wsparcia Państwa, z jakim przyszedł problemem i jaką otrzymał poradę nie są nigdzie przechowywane. Treść problemów z jakimi zwracają się beneficjenci jest przechowywana w systemie teleinformatycznym po ich zanonimizowaniu. Odrębnie przechowywane są oświadczenia beneficjentów o niezdolności poniesienia kosztów pomocy prawnej. Taki kształt rozwiązań ustawowych wiąże się z koniecznością zyskania i utrzymania zaufania obywateli i innych mieszkańców Polski do systemu nieodpłatnej pomocy. Wskazano, że ustawodawca nie pozostawił furtki na powstawanie dodatkowych rejestrów osób korzystających z pomocy.

Zdaniem Ministra Sprawiedliwości treść § 6 Regulaminu przewidująca tworzenie rejestru klientów nie wpisuje się w konstrukcję systemu nieodpłatnej pomocy, a wręcz jej zagraża w zakresie budowania zaufania społeczeństwa w tym zakresie, w jakim nie tworzy wyjątku dla klientów systemu nieodpłatnej pomocy. Stawianie beneficjentom systemu wymogu wyrażenia zgody na przetwarzanie danych osobowych w formie ich zapisu do rejestru klientów dostępnego dla wszystkich osób współpracujących z radcą w ramach jego kancelarii skutecznie odstraszy wielu zainteresowanych poradami od korzystania z nich, a wręcz może doprowadzić do zmniejszenia liczby udzielanych porad w ramach systemu nieodpłatnej pomocy. Wskazano, że wprowadzenie tego typu regulacji, zawierających konieczność przedstawienia do podpisu odpowiednich klauzul regulujących kwestię ochrony danych nie przewiduje ani Regulamin, ani ustawa o nieodpłatnej pomocy. Izba uchwalając Regulamin wkroczyła w materię uregulowaną już przez ustawodawcę tj. formalności przy ubieganiu się o nieodpłatną pomoc prawną (art. 4 ust. 2 ustawy o nieodpłatnej pomocy). Tym samym, zdaniem Ministra Sprawiedliwości, treść Regulaminu jest sprzeczna z przepisami rangi ustawowej. Podkreślono, że Regulamin nie precyzuje treści Rejestru, a więc istnieje niebezpieczeństwo, że może on zawierać nie tylko dane klienta, ale również opis jego problemu prawnego, w tym sytuacji osobistej.

Zastrzeżenia Ministra Sprawiedliwości budzi również fakt, że rejestr klientów może być wspólny, a więc dostępny dla wszystkich osób, z którymi radca prawny wykonuje zawód np. w spółce partnerskiej. Podniesiono, że nie sposób znaleźć uzasadnienie, dlaczego współpracownicy radcy prawnego z prywatnej kancelarii mieliby mieć dostęp do informacji, o sprawach które prowadzi on poza kancelarią, w ramach systemu nieodpłatnej pomocy. Pozyskiwanie dodatkowej zgody beneficjenta na przetwarzanie danych osobowych w rejestrze klientów kancelarii, z której usług nie korzysta, nie da się pogodzić z efektywnym funkcjonowaniem systemu nieodpłatnej pomocy w Polsce. Radca prawny świadczy usługi w ramach swojej kancelarii, często wieloosobowej i w ramach punktu nieodpłatnej pomocy. Minister Sprawiedliwości podkreślił, że są to dwie odrębne działalności, w ramach różnych instytucji i nie ma żadnego uzasadnienia, aby rejestr prowadzony w ramach jednej instytucji zawierał szczegółowe dane osobiste klientów innej instytucji.

W kontekście przetwarzania danych osobowych klientów za ich zgodą Minister Sprawiedliwości kwestionuje brak wyłączenia z zakresu obowiązywania tego przepisu świadczenia pomocy w ramach systemu nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz uznaje za niezbędne jednoznaczne określenie w Regulaminie treści zapisywanych w rejestrze.

Analizując inne niż zgoda podstawy prawne legalizujące przetwarzanie danych osobowych wpisywanych do rejestru Minister Sprawiedliwości wskazał, że art. 6 ust. 1 lit. b), d) ani e) RODO nie są adekwatną podstawą. Odnosząc się do przesłanki wskazanej w treści art. 6 ust. 1 lit b) RODO podniósł, że zapisanie danych klienta w rejestrze klientów nie jest niezbędne do realizacji zawartej z nim umowy, gdyż radcowie prawni od 40 lat, a adwokaci od 100 lat byli w stanie realizować zawarte umowy z klientami bez prowadzenia rejestru klientów. W zakresie art. 6 ust. 1 lit. d) RODO wyjaśnił, że udzielanie pomocy prawnej z pewnością leży w interesie klienta, jednakże trudno je zaliczyć do interesów żywotnych, nie jest to bowiem usługa tej rangi co walka z kryzysem humanitarnym, epidemią, katastrofą, zagrożeniem życia lub zdrowia. Natomiast w zakresie art. 6 ust. 1 lit. e) RODO podniósł, iż prowadzenie rejestru klientów nie sposób uznać za niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze, gdyż nie można uznać, że prowadzenie rejestru jest niezbędne dla prowadzenia działalności radcowskiej, skoro przez ostatnich 100 lat pomoc prawna była udzielana bez prowadzenia takich rejestrów. Poza tym podstawa prawna takiego przetwarzania nie jest określona w prawie Unii Europejskiej ani w prawie Polski (państwa członkowskiego).

Odnosząc się do drugiego kwestionowanego postanowienia Regulaminu, zastrzeżenia Ministra Sprawiedliwości budzi treść § 5 dopuszczająca interpretację tego przepisu niezgodnie ze wskazaną oceną Ministra Sprawiedliwości. W ocenie Ministra Sprawiedliwości, gwarancję zachowania tajemnicy zawodowej w ramach systemu nieodpłatnej pomocy daje już samo dokonanie anonimizacji dokumentów. Oznacza to, że udostępnianie, przechowywanie, przetwarzanie danych statystycznych dotyczących beneficjentów, informacji o sprawie bez wskazania konkretnych danych osobowych klienta lub innych danych umożliwiających jego łatwą identyfikację - nie stanowi naruszenia tajemnicy zawodowej.

Minister Sprawiedliwości obawia się interpretacji § 5 prowadzącej do uznania, że Regulamin zabrania wypełniania kart pomocy systemu nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, a nawet zbierania danych statystycznych.

Minister Sprawiedliwości stoi na stanowisku, że udzielanie pomocy jest anonimowe, więc nie wiąże się z zagrożeniem naruszenia tajemnicy zawodowej, a w konsekwencji treść karty pomocy nie jest objęta tajemnicą zawodową. Znane są jednak Ministrowi Sprawiedliwości przypadki radców prawnych, którzy nie podzielają tego stanowiska, co skutkować może nieuzasadnionym wysuwaniem roszczeń w zakresie składania oświadczeń o zachowaniu tajemnicy zawodowej od osób współpracujących w sprawach organizacyjnych z radcami prawnymi w ramach systemu nieodpłatnej pomocy. Stosownie do przedmiotowego postanowienia Regulaminu radcy prawni mają zostać zobowiązani do odbierania pisemnych zobowiązań do przestrzegania obowiązku zachowania w tajemnicy wszelkich informacji, o których dowiedzieli się w związku z wykonywaniem powyższych czynności. Zdaniem Ministra Sprawiedliwości regulacje zawarte w § 5 Regulaminu mogą być wykorzystywane do żądania nieprzewidzianych żadną ustawą oświadczeń (dokumentów) w systemie nieodpłatnej pomocy co najmniej od koordynatora powiatowego i koordynatora organizacji jako „osób współpracujących z radcą prawnym przy świadczeniu pomocy prawnej”. Podniesiono, że jest to kolejny przykład, gdy regulacja prawa wewnętrznego godzi w założenia ustawowe.

Minister Sprawiedliwości stoi na stanowisku, że powyższych przepisów Regulaminu nie da się pogodzić z właściwym funkcjonowaniem systemu nieodpłatnej pomocy w zakreślonym ustawowo kształcie.

Wskazując na powyższe zarzuty, Minister Sprawiedliwości wniósł o częściowe uchylenie Uchwały Nr [...] Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 3 grudnia 2022 r. w sprawie Regulaminu wykonywania zawodu radcy prawnego wraz z Regulaminem wykonywania zawodu radcy prawnego.

W odpowiedzi na skargę (pismo z dnia 28 kwietnia 2023 r.) Krajowa Rada Radców Prawnych wniosła o oddalenie w całości skargi Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 marca 2023 r. na uchwałę Nr [...] r. Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 3 grudnia 2022 r. w sprawie Regulaminu wykonywania zawodu radcy prawnego

i utrzymanie tej uchwały w mocy oraz o rozpoznanie sprawy na rozprawie. Podstawą powyższego wniosku jest brak niezgodności norm zawartych w ww. uchwale z przepisami prawa wskazanymi w skardze, tj. art. 6 ust. 1 RODO oraz art. 41 pkt 5a ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (dalej także jako: u.r.p.).

W uzasadnieniu odpowiedzi na skargę Krajowa Rada Radców Prawnych podniosła, że sprzeczność między normami wynikającymi z § 5 oraz § 6 Regulaminu a art. 6 ust. 1 RODO oraz art. 41 pkt 5a u.r.p. nie występuje.

Krajowa Rada Radców Prawnych wyjaśniła, że sprzeczność między normami może obejmować wiele sytuacji, ale w podstawowym znaczeniu polega ona na tym, że jedna z norm zakazuje zachowania, które przez inną normę jest nakazane lub dozwolone. Zdaniem Rady w skardze nie wykazano istnienia sprzeczności między ww. normami, a przedstawiona w niej argumentacja w znacznej mierze sprowadza się do kwestii związanych z interpretacją i zastosowaniem § 5 oraz § 6 Regulaminu do świadczenia przez radców prawnych pomocy prawnej na gruncie ustawy o nieodpłatnej pomocy.

Zdaniem Krajowej Rady Radców Prawnych podniesione przez Ministra Sprawiedliwości zarzuty opierają się na błędnie wyrażonej w skardze ocenie, że udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej jest anonimowe, więc nie wiąże się z możliwością powstania konfliktu interesów lub zagrożeniem naruszenia tajemnicy zawodowej, w szczególności w związku z przetwarzaniem danych osobowych jej beneficjentów. W konsekwencji, zdaniem Rady, Skarżący przyjął, że zapewnienie anonimowości beneficjentom pomocy oraz anonimizacja ich danych w treści karty pomocy sporządzanej przez radcę prawnego powoduje, że informacje w ich sprawach oraz o udzielonej pomocy nie są objęte tajemnicą zawodową, a zatem prawidłowe wypełnienie karty pomocy nie może stanowić ujawnienia tej tajemnicy.

Krajowa Rada Radców Prawnych wskazała, że z punktu widzenia radcy prawnego beneficjent nieodpłatnej pomocy prawnej jest takim samym klientem jak każdy inny. Relacja z nim musi być oparta na kontakcie osobistym, zaufaniu, poufności oraz unikaniu konfliktu interesów. Relacja pomiędzy klientem (osobą uprawnioną), a radcą prawnym nie jest i nie może być w żadnym przypadku anonimowa. Zaznaczono, że radca prawny uzyskuje dane osobowe beneficjenta w trakcie udzielania pomocy (np. dla celów sporządzenia projektu

pisma lub przeprowadzenia mediacji - art. 3 ust. 1 i art. 4a u.n.n.p.). Posiada również te dane po zakończeniu prowadzenia sprawy w postaci dokumentacji sprawy przedłożonej przez osobę uprawnioną oraz dotyczącej udzielonej pomocy i nie ma obowiązku ich przekazania staroście (art. 7 ust. 4 U.n.p.p.). Dokumentacja ta zawiera dane osobowe, gdyż dopiero decyzja radcy prawnego o ich dołączeniu do karty pomocy nakłada obowiązek ich usunięcia (art. 7 ust. 4 U.n.p.p.). Wbrew więc twierdzeniom Skarżącego, zdaniem Rady nieodpłatna pomoc prawna nie jest udzielana anonimowo, a z jej udzielaniem związane są obowiązki ustawowo nałożone na radcę prawnego.

Krajowa Rada Radców Prawnych wyjaśniła, że świadcząc pomoc prawną, radca prawny obowiązany jest do wykonywania zawodu zgodnie z prawem i zasadami etyki zawodowej (art. 3 ust. 2 u.r.p.), w szczególności zaś do:

1) unikania konfliktu interesów (art. 15 u.r.p. oraz art. 26-30a Kodeksu Etyki Radcy Prawnego stanowiącego załącznik do uchwały Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. (tekst jednolity - uchwała Nr 884/2023 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 7 lutego 2023 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, dalej także jako KERP) i § 6-7 Regulaminu),

2) zachowania tajemnicy zawodowej i jej zabezpieczenia przed nieuprawnionym dostępem (art. 3 ust. 3-5 U.r.p. oraz art. 15-24 KERP i § 3-5 Regulaminu).

Radca prawny ma także obowiązek zachowania w tajemnicy wszystkiego, o czym dowiedział się w związku z udzielaniem pomocy prawnej (art. 3 ust. 3 u.r.p., art. 3 ust. 2 U.r.p. w zw.z art. 15 i nast. KERP). Żaden przepis u.r.p., u.n.p.p. lub innej ustawy nie wyłącza informacji uzyskanych w związku z udzielaniem nieodpłatnej pomocy prawnej z zakresu tajemnicy zawodowej.

Rada wskazała na konieczność odróżnienia zapewnienia anonimowości beneficjenta nieodpłatnej pomocy prawnej „na zewnątrz”, czyli w stosunku do innych podmiotów działających w ramach systemu nieodpłatnej pomocy prawnej, od stosunku radcy prawnego z klientem, którym niewątpliwie jest beneficjent nieodpłatnej pomocy prawnej, któremu radca prawny świadczy tę pomoc prawną zgodnie z ustawą o radcach prawnych oraz zasadami etyki. Stanowczo wskazano,

że pomoc prawna w punktach nieodpłatnej pomocy prawnej nie jest świadczona przez radcę prawnego anonimowo.

W dalszej części uzasadnienia Rada rozróżniła podmioty, które są administratorem danych osobowych przetwarzanych w ramach udzielanej pomocy prawnej. I tak wskazano, że ustawa o nieodpłatnej pomocy prawnej wprost wskazuje jedynie, kto jest administratorem danych zawartych w oświadczeniu, o którym mowa w art. 4 ust. 2 u.n.p.p., danych osobowych przetwarzanych w systemie teleinformatycznym prowadzonym przez Ministra Sprawiedliwości oraz osób rekomendowanych/osób wchodzących w skład Rady Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, a więc nie odnosi się w ogóle do danych osobowych przetwarzanych przez radcę prawnego w związku ze świadczeniem pomocy prawnej.

Zdaniem Rady administratorem danych osobowych przetwarzanych w ramach świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej przez radcę prawnego jest radca prawny, natomiast podstawą przetwarzania tych danych osobowych jest art. 6 ust. 1 lit c RODO, bowiem ich przetwarzanie jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze, tj. sprawdzenia, czy nie zachodzi konflikt interesów, a w razie stwierdzenia jego zaistnienia - odmowy świadczenia pomocy prawnej, który to obowiązek wynika z art. 15 u.r.p. oraz art. 30a KERP w zw. z art. 22 u.r.p. oraz 5 ust. 3 u.n.p.p. Zaznaczono, że przesłanką legalizacji przetwarzania danych (poza szczególnymi ich kategoriami) może być nie tylko przepis ustawowy, ale również przepisy wykonawcze, jeżeli zostały one wydane na podstawie i w zakresie delegacji ustawowej. Przywołano motyw 45 preambuły RODO który wskazuje, że „rozporządzenie nie nakłada wymogu, aby dla każdego indywidualnego przetwarzania istniało szczegółowe uregulowanie prawne. Wystarczyć może to, że dane uregulowanie prawne stanowi podstawę różnych operacji przetwarzania wynikających z obowiązku prawnego, któremu podlega administrator”. Stosownie zaś do art. 57 pkt 7 i art. 60 pkt 8 lit. f) u.r.p. właściwe ograny samorządu radców prawnych mają prawo do uchwalania zasad etyki zawodowej i regulaminu wykonywania zawodu. Postanowienia zaś Kodeksu Etyki Radcy Prawnego oraz Regulaminu wykonywania zawodu radcy prawnego włączone są w porządek określony przepisami prawa na podstawie art. 64 ust. 1 u.r.p., bowiem ich naruszenie stanowi podstawę odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Dodatkowo wskazano, że podstawą przetwarzania danych osobowych przez radcę prawnego świadczącego nieodpłatną pomoc prawną może być również przesłanka tzw. prawnie uzasadnionych interesów, tj. w przypadku radców prawnych udzielających nieodpłatnej pomocy prawnej - obrony przed ewentualnymi roszczeniami. Art. 6 ust. 1 lit. f RODO stanowi bowiem, że przetwarzanie jest zgodne z prawem, gdy jest niezbędne do celów wynikających z prawnie uzasadnionych interesów realizowanych przez administratora lub przez stronę trzecią, z wyjątkiem sytuacji, w których nadrzędny charakter wobec tych interesów mają interesy lub podstawowe prawa i wolności osoby, której dane dotyczą, wymagające ochrony danych osobowych, w szczególności gdy osoba, której dane dotyczą, jest dzieckiem.

Zdaniem Rady aby móc zrealizować obowiązek unikania konfliktu interesów, radca prawny musi być wyposażony w narzędzia, które mu to umożliwią. W tym celu w Regulaminie uchwalonym w dniu 3 grudnia 2022 r. w § 6 ust. 1 przewidziano obowiązek prowadzenia rejestru klientów na potrzeby badania konfliktu interesów, nie określając jednak jego zawartości. Instytucja ta nie kreuje więc nowego obowiązku, który skutkowałby przetwarzaniem danych osobowych klientów w innym niż dotychczas zakresie, tylko zmierza do realizacji obowiązku unikania konfliktu interesów.

Rada stoi na stanowisku, że również niezasadny, a dodatkowo niezrozumiały jest zarzut naruszenia art. 41 pkt 5a u.r.p. poprzez podważenie ciążącego na samorządzie zawodowym radców prawnych i jego członkach prawnego obowiązku współdziałania w realizacji zadań wynikających z u.n.p.p. Minister Sprawiedliwości w żaden sposób nie uzasadnił, w jaki sposób zawarcie w postanowieniach Regulaminu wymogu prowadzenia rejestru klientów, który ma umożliwić radcom prawnym wywiązywanie się z ich ustawowych obowiązków, które służą interesom klientów, w tym beneficjentom systemu nieodpłatnej pomocy prawnej, miałoby podważać ww. obowiązek współdziałania.

Podkreślono, że nie są zasadne twierdzenia przedstawione w uzasadnieniu skargi, co do tego, że tworzenie rejestru klientów „nie wpisuje się w konstrukcję systemu nieodpłatnej pomocy prawnej, wręcz jej zagraża w zakresie budowania zaufania społeczeństwa w tym zakresie, w jakim nie tworzy wyjątku dla klientów

systemu nieodpłatnej pomocy prawnej". Wręcz przeciwnie, podejmowanie przez radców prawnych działań mających na celu zagwarantowanie rzetelnego i zgodnego z przepisami prawa i zasadami etyki świadczenia pomocy prawnej sprzyja budowaniu zaufania społeczeństwa. Ponadto, zdaniem Rady, wbrew twierdzeniom skargi nie wymaga się od beneficjentów systemu nieodpłatnej pomocy prawnej wyrażania zgody na przetwarzanie danych osobowych „w formie ich zapisu do rejestru”, bowiem ich dane osobowe nie są przetwarzane przez radcę prawnego udzielającego pomocy prawnej na podstawie art. 6 ust. 1 lit a) RODO, tj. zgody osoby której dane dotyczą (klienta), ale jak wyżej wskazano na podstawie art. 6 ust. 1 lit. c) tj. wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze.

W odniesieniu do problemu prowadzenia jednego rejestru klientów w przypadku, gdy radca prawny wykonuje zawód z innymi osobami, Rada podniosła, że jest to możliwość, a nie obowiązek. Dotyczy to sytuacji, gdy radcowie prawni świadczą pomoc prawną np. formie spółki, o której mowa w art. 8 ust. 1 u.r.p. Możliwość taka zaistnieje więc jedynie w sytuacji, gdy umowa o udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej zawarta została ze spółką, o której mowa w art. 8 u.r.p., a nie indywidualnie z radcą prawnym. W takim przypadku nie jest trafne twierdzenie, że pomoc prawna udzielana jest „poza kancelarią” i że są to „dwie odrębne działalności, w ramach różnych instytucji”. W przypadku natomiast zawarcia umowy bezpośrednio z radcą prawnym problem wspólnego rejestru w ogóle nie zaistnieje.

Odnosząc się natomiast do zarzutu niezgodności z prawem § 5 Regulaminu Rada wskazała, że z treści uzasadnienia skargi (szczególnie z punktu dotyczącego tajemnicy zawodowej i odnoszącego się do § 5 Regulaminu - str. 10-12) nie sposób wywieść jakie konkretnie przepisy prawa i jakich aktów oraz w jaki sposób zostały naruszone przez § 5 Regulaminu. Skarżący budując argumentację dla uzasadnienia zarzutów, nie odnosi jej do przepisów art. 6 ust. 1 RODO oraz art. 41 pkt 4a u.r.p. ze wskazaniem jak konkretnie § 5 Regulaminu je narusza, ale w istocie toczy spór interpretacyjny dotyczący wykładni § 5 Regulaminu.

Odnosząc się do stanowiska wyrażonego przez Ministra Sprawiedliwości w skardze, że koordynatorzy systemu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz recenzenci porad obywatelskich mogą być w świetle § 5 Regulaminu „osobami współpracującymi przy świadczeniu pomocy prawnej” (w szczególności

organizacyjnie) zdaniem Rady jest błędne. Podniesiono, że obowiązkiem radcy prawnego jest tylko osobiste udzielanie pomocy prawnej w zakresie czynności określonych w art. 3 i art. 4a u.n.p.p., a zatem nie może przybierać do współpracy w tym zakresie innych osób (art. 5 ust. 1 u.n.p.p.). Wyjaśniono, że niezależnie od tego koordynatorzy i recenzenci wykonują swoje obowiązki (w tym organizacyjne) nie na rzecz radcy prawnego, ale na rzecz powiatu realizującego udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej jako zlecone zadanie publiczne. Pozostają zatem w relacji prawnej z powiatem, wobec którego są zobowiązani do świadczenia. Ich czynności są związane z realizacją przez jednostki samorządu terytorialnego zadania publicznego w zakresie obciążającym te jednostki (np. obsługa i rejestracja zgłoszeń, organizacja spotkań, przekazywanie informacji, obsługa systemu teleinformatycznego - por. art. 8 i art. 12 u.n.p.p.), a nie polegają na współpracy z radcami prawnymi udzielającymi pomocy. Nie współpracują oni więc z radcą prawnym i na rzecz świadczenia przez niego pomocy prawnej w ramach stosunku prawnego lub faktycznego (działają w sferze administracji publicznej, a nie wykonywania przez radcę prawnego zawodu). Ich czynności następują przed rozpoczęciem udzielania pomocy oraz po jej zakończeniu, a więc nie stanowią przejawu współpracy przy samym jej świadczeniu. Uwzględniając powyższe, radca prawny nie jest więc obowiązany do odbierania od koordynatora lub recenzenta zobowiązania do zachowania poufności informacji objętych tajemnicą zawodową, gdyż nie są oni osobami współpracującymi przy świadczeniu pomocy prawnej w rozumieniu § 5 Regulaminu.

Rada stoi na stanowisku, że przepis art. 41 pkt 5a u.r.p. zawiera wykaz zadań samorządu radców prawnych. Wśród tych zadań wymienia się współdziałanie samorządu radców prawnych z jednostkami samorządu terytorialnego w zapewnieniu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej. Przedmiot i zakres tego współdziałania został uszczegółowiony w art. 10 u.n.p.p. Polega ono na corocznym zawieraniu porozumień w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze danego powiatu, których treść uszczegółowiono w ustawie (a w przypadku jego nie zawarcia - określeniu procedury wyznaczania radców prawnych udzielających pomocy) oraz wskazywania radców prawnych udzielających pomocy. Zdaniem Rady współdziałanie dotyczy samorządu, a nie poszczególnych

radców prawnych i nie może być rozumiane jako podstawa do nakładania na nich dodatkowych obowiązków. Postanowienie § 5 Regulaminu w żaden sposób nie narusza więc art. 41 pkt 5a u.r.p., gdyż jest skierowane do radców prawnych, a nie do samorządu zawodowego oraz dotyczy innej materii regulacyjnej niż współpraca radcy prawnego przy świadczeniu pomocy prawnej z innymi osobami.

W piśmie z dnia 6 czerwca 2023 r. Minister Sprawiedliwości odniósł się do treści odpowiedzi Krajowej Izby Radców Prawnych na skargę na uchwałę nr 124/XI/2022 z dnia 3 grudnia 2022 r. w sprawie regulaminu wykonywania zawodu radcy prawnego, podtrzymując wniesioną skargę i przedstawioną w jej uzasadnieniu argumentację. Dodatkowo podniesiono, że prowadzenie rejestru klientów jest środkiem niewspółmiernym do realizacji celu w postaci wykrycia ryzyka wystąpienia konfliktu interesów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie zasługiwała na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 47 ust. 2 ustawy o radcach prawnych Minister Sprawiedliwości zwraca się do Sądu Najwyższego o uchylenie sprzecznych z prawem uchwał organów samorządu w terminie 3 miesięcy od dnia ich doręczenia. Jeżeli zaskarżona uchwała rażąco narusza prawo, termin ten wynosi 6 miesięcy. Sąd utrzymuje zaskarżoną uchwałę w mocy bądź uchyla ją i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania właściwemu organowi samorządu, ustalając wytyczne co do sposobu jej załatwienia.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, sprzeczne z prawem są takie uchwały samorządu zawodowego, których treść jest niezgodna z normami wynikającymi z przepisów ustawy, wykracza poza kompetencje organu, bądź wywołuje skutki nie do pogodzenia z poczuciem praworządności (wyrok SN z 8.5.2013 r., III ZS 5/13). Sprzeczność uchwały z prawem nie ogranicza się tylko do przepisów prawa powszechnie obowiązującego (ustaw i rozporządzeń wykonawczych, wyrok SN z 13.5.2010 r., III ZS 7/10). Obejmuje także przypadki niezgodności uchwały z innymi uchwałami wewnętrznymi organów samorządu zawodowego (wyr. SN z 19.9.2012 r., III ZS 8/12, OSNP 2013, Nr 17–18, poz. 217)".

Zdaniem Ministra Sprawiedliwości uchwała Nr [...] z dnia 3 grudnia 2022 r. Krajowej Rady Radców Prawnych w sprawie regulaminu wykonywania zawodu radcy prawnego powinna zostać uchylona albowiem jej § 1 w zw. z § 5 i § 6 załącznika do tej uchwały pozostaje w sprzeczności z prawem, a zwłaszcza z art. 6 ust. 1 RODO z uwagi na brak podstawy prawnej do przetwarzania danych klientów nieodpłatnej pomocy prawnej oraz art. 41 pkt 5a ustawy o radcach prawnych poprzez podważenie ciążącego na samorządzie zawodowym radców prawnych i jego członkach prawnego obowiązku współdziałania w realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 15 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej.

W tym miejscu zaznaczenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie podziela argumentacji Ministra Sprawiedliwości dążącej do rozróżnienia sytuacji prawnej klientów w zależności od tego czy świadczona pomoc prawna odbyła się w ramach nieodpłatnej pomocy prawnej czy też w ramach prowadzonej przez radcę prawnego kancelarii. Minister Sprawiedliwości powinien dbać aby standardy obsługi i gwarancje zapewnione klientom obsługiwany w ramach nieodpłatnej pomocy prawnej nie odbiegały od standardów obsługi klientów kancelaryjnych. To właśnie nierozróżnienie w gwarancjach przysługujących klientom z uwagi na to, czy udzielona porada prawna była finansowana ze środków państwowych, czy też prywatnych pozwoli budować zaufanie społeczeństwa do systemu nieodpłatnej pomocy prawnej. Ponadto bez znaczenia przy badaniu konfliktu interesów przez radcę prawnego jest fakt czy klient skorzystał z pomocy prawnej w ramach nieodpłatnej pomocy prawnej czy w kancelarii, a twierdzenie że są to dwie oddzielne działalności radcy prawnego stoi w sprzeczności z ideą stojącą za zakazem wykonywania czynności zawodowych w sytuacji zaistnienia konfliktu interesów.

Istota sporu sprowadza się w niniejszej sprawie do rozstrzygnięcia, czy § 6 Regulaminu wskazujący na obowiązek prowadzenia rejestru klientów na potrzeby badania konfliktu interesów przez radcę prawnego pociąga za sobą nowy obowiązek przetwarzania danych osobowych klientów, który wymaga wskazania oddzielnej podstawy prawnej legalizującej przetwarzanie danych osobowych.

Zdaniem Sądu Najwyższego § 6 Regulaminu nie nakłada na radcę prawnego nowego obowiązku, który wymaga przetwarzania danych osobowych klientów.

Obowiązek wyłączenia się od wykonywania czynności zawodowych przez radcę prawnego w sytuacji zaistnienia konfliktu interesów wynika z przepisu o randze ustawowej tj. art. 15 ustawy o radcach prawnych. Przed przyjęciem uchwały nr 124/XI/2022 z dnia 3 grudnia 2022 r. Krajowej Rady Radców Prawnych w sprawie regulaminu wykonywania zawodu radcy prawnego, radcowie prawni mieli dowolność w doborze sposobu i środków przybieranych do realizacji obowiązku badania konfliktu interesów. W § 6 Regulaminu stanowiącego załącznik do uchwały z dnia 3 grudnia 2022 r. Rada jedynie określiła sposób wykonywania ciążącego na radcach prawnych obowiązku badania konfliktu interesu w postaci prowadzenia rejestru klientów.

Chybiony jest argument Ministra Sprawiedliwości wskazujący, że prowadzenie rejestru klientów jest zbędne dla prowadzenia działalności radcowskiej, skoro przez ostatnich 100 lat wśród adwokatów i 40 lat przez radców prawnych pomoc prawna była udzielana bez prowadzenia takich rejestrów. Twierdzenie to jest oderwane od istniejących realiów. W wielu większych podmiotach rejestr klientów prowadzony w celu badania konfliktu interesów funkcjonuje od lat. Ponadto intensyfikacja obrotu prawnego, w tym liczba klientów korzystających z pomocy prawnej jest nieporównywalna w stosunku do okresu sprzed kilku dekad. Sąd Najwyższy podziela stanowisko Rady, że poleganie wyłącznie na pamięci radcy prawnego lub przeglądaniu akt prowadziłoby do iluzorycznego charakteru wymagania badania konfliktu interesów.

Minister Sprawiedliwości w skardze podniósł zarzut niezgodności § 1 w zw. z § § 6 załącznika do tej uchwały z prawem, a zwłaszcza z art. 6 ust. 1 RODO poprzez brak podstawy prawnej do przetwarzania danych klientów nieodpłatnej pomocy prawnej. W treści uzasadnienia starał się wykazać dlaczego w przedmiotowej sprawie podstawy legalizujące przetwarzanie danych osobowych wskazane w treści art. 6 ust. 1 lit. a), b), d) ani e) RODO nie mogą być zastosowane, przez co przetwarzanie danych osobowych jest niezgodne z prawem.

Przepis art. 6 RODO określa warunki, po spełnieniu których przetwarzanie danych osobowych jest dopuszczalne. Przepis ten stanowi uszczegółowienie podstawowej zasady przetwarzania danych osobowych sformułowanej w RODO, którą jest zasada zgodności z prawem przetwarzania danych, wskazując w sposób

wyczerpujący przypadki, w których dopuszczalne jest przetwarzanie danych osobowych. Podstawy na których może opierać się przetwarzanie danych osobowych to:

- a) osoba, której dane dotyczą wyraziła zgodę na przetwarzanie swoich danych osobowych w jednym lub większej liczbie określonych celów;
- b) przetwarzanie jest niezbędne do wykonania umowy, której stroną jest osoba, której dane dotyczą, lub do podjęcia działań na żądanie osoby, której dane dotyczą, przed zawarciem umowy;
- c) przetwarzanie jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze;
- d) przetwarzanie jest niezbędne do ochrony żywotnych interesów osoby, której dane dotyczą, lub innej osoby fizycznej;
- e) przetwarzanie jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi;
- f) przetwarzanie jest niezbędne do celów wynikających z prawnie uzasadnionych interesów realizowanych przez administratora lub przez stronę trzecią, z wyjątkiem sytuacji, w których nadrzędny charakter wobec tych interesów mają interesy lub podstawowe prawa i wolności osoby, której dane dotyczą, wymagające ochrony danych osobowych, w szczególności gdy osoba, której dane dotyczą, jest dzieckiem.

Przy czym podstawa przetwarzania, o której mowa w ust. 1 lit. c) i e), musi być określona:

- 1) w prawie Unii; lub
- 2) w prawie państwa członkowskiego, któremu podlega administrator.

Cel przetwarzania musi być określony w tej podstawie prawnej lub, w przypadku przetwarzania, o którym mowa w ust. 1 lit. e) – musi być ono niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi. Podstawa prawna może zawierać przepisy szczegółowe dostosowujące stosowanie przepisów niniejszego rozporządzenia, w tym: ogólne warunki zgodności z prawem przetwarzania przez administratora; rodzaj danych podlegających przetwarzaniu; osoby, których dane dotyczą; podmioty,

którym można ujawnić dane osobowe; cele, w których można je ujawnić; ograniczenia celu; okresy przechowywania; oraz operacje i procedury przetwarzania, w tym środki zapewniające zgodność z prawem i rzetelność przetwarzania, w tym w innych szczególnych sytuacjach związanych z przetwarzaniem, o których mowa w rozdziale IX. Prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego muszą służyć realizacji celu leżącego w interesie publicznym, oraz być proporcjonalne do wyznaczonego, prawnie uzasadnionego celu.

Każda z wymienionych powyżej materialnych przesłanek przetwarzania danych osobowych ma charakter autonomiczny i niezależny oraz są one, co do zasady, równoprawne, a dla przesądzenia o tym, czy przetwarzanie jest dopuszczalne, wystarczy wykazanie istnienia jednej z nich.

Co istotne, to do administratora danych należy wskazanie zakresu przetwarzanych danych osobowych oraz podstawy prawnej przetwarzania danych osobowych w konkretnej sytuacji. Nie budzi wątpliwości Sądu, że w przedmiotowej sprawie zakres przetwarzanych danych jak i podstawa prawna przetwarzania danych osobowych może różnić się wśród poszczególnych radców prawnych. Wynika to z charakteru przepisów RODO, które napisane zostały w duchu neutralności technologicznej. Ponadto to na administratorze danych ciąży szereg obowiązków określonych przepisami RODO, mających chronić osobę, której dane dotyczą. Wśród nich można wskazać m.in. na obowiązek przetwarzania danych zgodnie z prawem, w sposób rzetelny i przejrzysty dla osoby, której dane dotyczą czy zbieranie danych osobowych w sposób ograniczony do tego co niezbędne do celów, w których są przetwarzane. W sytuacji gdy prowadzenie rejestru klientów przez radcę prawnego będzie odbywać się niezgodnie z przepisami RODO to organem nadzorczym powołanym do monitorowania stosowania przepisów o ochronie danych osobowych jest Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych.

Minister Sprawiedliwości w skardze zarzucił niezgodność § 1 w zw. z § 6 załącznika do tej uchwały z prawem z art. 6 ust. 1 RODO nie wskazując przy tym konkretnej litery, z którą to treść Regulaminu jest sprzeczna. Z uwagi na powyższe dla zgodności § 6 Regulaminu z prawem wystarczające jest wskazanie jednej podstawy prawnej legalizującej przetwarzanie danych osobowych z art. 6 ust. 1 RODO.

Zdaniem Sądu Najwyższego radca prawny jako administrator danych osobowych przetwarzanych w ramach świadczenia nieodpłatnej pomocy może przetwarzać dane osobowe na podstawie art. 6 ust.1 lit c RODO, bowiem ich przetwarzanie jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze, tj. sprawdzenia, czy nie zachodzi konflikt interesów, a w razie stwierdzenia jego zaistnienia - odmowy świadczenia pomocy prawnej, który to obowiązek wynika z art. 15 u.r.p. oraz art. 30a KERP w zw. z art. 22 u.r.p. oraz 5 ust. 3 u.n.p.p.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. c RODO przetwarzanie danych osobowych jest dopuszczalne wtedy, gdy jest to niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze. Przetwarzanie danych osobowych na podstawie art. 6 ust. 1 lit. c RODO jest dopuszczalne pod warunkiem łącznego spełnienia następujących przesłanek:

- 1) istnieje przepis prawa, który nakłada na administratora danych obowiązek prawny;
- 2) przetwarzanie danych jest niezbędne dla realizacji tego obowiązku prawnego.

Istnienie przepisu prawa należy oceniać z uwzględnieniem katalogu źródeł prawa wynikającego z art. 87 ust. 1 Konstytucji RP. Nie mogą natomiast być same w sobie podstawą uprawniającą do przetwarzania danych osobowych w szczególności przepisy niższej rangi, w tym także zawarte w aktach prawa miejscowego. Jak wskazano w motywie 45 preambuły, RODO nie nakłada wymogu, aby dla każdego indywidualnego przetwarzania istniało szczegółowe uregulowanie prawne – wystarczyć może to, że dane uregulowanie prawne stanowi podstawę różnych operacji przetwarzania wynikających z obowiązku prawnego, któremu podlega administrator, lub że przetwarzanie jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej.

Zdaniem Sądu przepisem prawnym nakładającym na administratora danych obowiązek przetwarzania danych osobowych w celu badania konfliktu interesów jest art. 15 ustawy o radcach prawnych, a § 6 Regulaminu stanowi wyłącznie wskazanie sposobu wykonania obowiązku. Bez wątplenia konieczność badania istnienia konfliktu interesów służy realizacji celu leżącego w interesie publicznym, chociażby

w realizacji prawa do sądu i pewności obrotu prawnego, a wprowadzenie rejestru klientów jest proporcjonalne do wyznaczonego celu.

Odnosząc się natomiast do kwestii możliwości prowadzenia wspólnego rejestru przez radców prawnych wykonujących zawód wspólnie z innymi osobami, zaznaczenia wymaga, że przyjęte rozwiązanie jest nierozzerwalnie związane z redakcją art. 26a ust. 1 KERP, który ustanawia obowiązek powstrzymania się od czynności zawodowych w sprawie ze względu na konflikt interesów lub znaczne ryzyko jego wystąpienia, jeśli wykonuje zawód w kancelarii wspólnie z innymi radcami prawnymi lub osobami, z którymi na podstawie przepisów prawa może wspólnie wykonywać zawód i ktokolwiek z nich znajduje się w sytuacji konfliktu interesów.

Odnosząc się natomiast do zarzutu niezgodności § 5 i § 6 Regulaminu z art. 41 pkt 5a ustawy o radcach prawnych poprzez podważenie ciążącego na samorządzie zawodowym radców prawnych i jego członkach prawnego obowiązku współdziałania w realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 15 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej wskazać należy, że Minister Sprawiedliwości nie wykazał na czym owa niezgodność z prawem miałaby polegać. W uzasadnieniu skargi Minister Sprawiedliwości skupił się wyłącznie na potencjalnej interpretacji § 5 Regulaminu.

Sąd Najwyższy w pełni podziela argumentację przedstawioną przez Radę w odpowiedzi na skargę, że koordynatorzy systemu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz recenzenci porad obywatelskich nie mogą być w świetle § 5 Regulaminu osobami współpracującymi przy świadczeniu pomocy prawnej. Koordynatorzy i recenzenci wykonują swoje obowiązki nie na rzecz radcy prawnego, ale na rzecz powiatu realizującego udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej jako zlecone zadanie publiczne. Pozostają zatem w relacji prawnej z powiatem, wobec którego są zobowiązani do świadczenia. Ich czynności są związane z realizacją przez jednostki samorządu terytorialnego zadania publicznego w zakresie obciążającym te jednostki, a nie polegają na współpracy z radcami prawnymi udzielającymi pomocy. Nie współpracują oni więc z radcą prawnym i na rzecz świadczenia przez niego pomocy prawnej w ramach stosunku prawnego lub faktycznego. Ich czynności

następują przed rozpoczęciem udzielania pomocy oraz po jej zakończeniu, a więc nie stanowią przejawu współpracy przy samym jej świadczeniu. Uwzględniając powyższe, radca prawny nie jest więc obowiązany do odbierania od koordynatora lub recenzenta zobowiązania do zachowania poufności informacji objętych tajemnicą zawodową, gdyż nie są oni osobami współpracującymi przy świadczeniu pomocy prawnej w rozumieniu § 5 Regulaminu.

Z wszystkich tych powodów, Sąd Najwyższy na podstawie art. 47 ust. 2 ustawy o radcach prawnych orzekł o utrzymaniu w mocy zaskarżonej uchwały.

[SOP]

[a!]